

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE EKSENİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM OKURYAZARLIĞI

Editör

Prof. Dr. Arzu CANSARAN

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE EKSENİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM OKURYAZARLIĞI

Editör

Prof. Dr. Arzu CANSARAN

Yazarlar

Arzu CANSARAN - Demet CANSARAN - Dudu Duygu KILIÇ - Figen DURKAYA
Müjgan ZOBU - Naciye SOMUNCU DEMİR - Nezahat KANDEMİR - Nurhan DOĞAN
Rumiye ARSLAN - Sevilay KARAMUSTAFAOĞLU

E-ISBN: 978-625-382-504-1

DOI: 10.54637/vizetek.9786253825041

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.
Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Sena DURMAZ

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Ekim, 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

*"Biricik yeğenlerim Zeynep Nazlı GEVEN ile Elif Rana GEVEN'e,
sürdürülebilir bir dünyada sağlık, mutluluk, huzur ve başarı dolu bir ömür
sürebilmeleri dileklerimle, sevgiyle..."*

ÖNSÖZ

21. yüzyılın getirdiği ekolojik krizler, iklim değişikliği ve azalan biyoçeşitlilik insanlığın doğa ile olan ilişkisini yeniden gözden geçirmesini zorunlu kılmaktadır. “Sürdürülebilirlik” artık yalnızca teknik bir terim değil; bireysel tercihlerden toplumsal yapılara, ekonomik modellerden eğitim sistemlerine kadar uzanan bütüncül bir yaşam felsefesidir. Bu kitap, "Sürdürülebilir Çevre Ekseninde Sürdürülebilir Yaşam Okuryazarlığı" ismi altında, bu geniş konuyu akademik bir titizlikle ve güncel verilerle ele almayı amaçlamaktadır. Kitabın temel dayanağı; sürdürülebilirliğin sadece çevresel bir koruma çabası değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik boyutları da içeren çok katmanlı bir kavram olmasıdır. Bu çerçevede, sürdürülebilirliğin tarihsel gelişimi ve kuramsal temellerinden başlanarak; 2024 Yaşayan Gezegen Raporu gibi güncel veriler ışığında dünyamızın mevcut durumu analiz edilmiştir.

Bu kitabın temel eksenini oluşturan “Sürdürülebilir Yaşam Okuryazarlığı”, bireylerin okul öncesi dönemden başlayarak yükseköğretim ve yaşam boyu öğrenme süreçlerine kadar geliştirmeleri gereken temel bir yeterlilik alanı olarak ele alınmıştır. Eserde, sürdürülebilir gıda ve beslenme uygulamalarından bilinçli tüketim davranışlarına, döngüsel ekonomi anlayışından minimalist yaşam yaklaşımlarına kadar bireylerin günlük hayatlarını direkt etkileyen pek çok konu kapsamlı bir biçimde değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra, günümüz toplumlarının temel yaşam alanlarını oluşturan kentler; sürdürülebilir kentleşme, akıllı kent uygulamaları ve kent okuryazarlığı çerçevesinde disiplinler arası bir perspektifle incelenmiştir. Toplumsal dönüşümün yalnızca teknolojik ve yapısal düzenlemelerle değil, aynı zamanda kültürel değerlerin güçlendirilmesi ve davranış değişimlerinin desteklenmesiyle mümkün olduğu anlayışından hareketle; kültürün, toplumsal süreçlerin ve sağlıklı yaşlanma olgusunun sürdürülebilir yaşam üzerindeki etkilerine de yer verilmiştir. Ayrıca, doğa koruma anlayışındaki güncel gelişmeler ile sulak alanların korunmasına yönelik bitkisel arıtım gibi çevre dostu ve ekolojik temelli uygulamalar kitabın kapsamına dâhil edilerek sürdürülebilirliğin farklı boyutları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Sonuç olarak bu eser, sürdürülebilir bir geleceğin inşasında ihtiyaç duyulan kuramsal bilgi birikimini, uygulamaya dönük öneriler ve eğitim odaklı

yaklaşımlarla bütünleştirmeyi amaçlamaktadır. Sürdürülebilir yaşam anlayışının bireysel ve toplumsal düzeyde yaygınlaşmasına katkı sunmayı hedefleyen bu kitabın; akademisyenler, öğrenciler, eğitimciler ve sürdürülebilirlik konularına ilgi duyan tüm okuyucular için yararlı bir rehber niteliği taşıması dileğiyle...

Ekim 2026

Prof. Dr. Arzu CANSARAN

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Dünyanın Durumu ve Sürdürülebilir Yaşam Okuryazarlığı	1
Arzu CANSARAN	

2. BÖLÜM

Sürdürülebilir Kalkınmanın Tarihi ve Kuramsal Temelleri	24
Müjgan ZOBU	

3. BÖLÜM

Tüketim Alışkanlıkları ve Sürdürülebilir Yaşam Eğitimi	49
Sevilay KARAMUSTAFAOĞLU	

4. BÖLÜM

Gıda Sürdürülebilirliği ve Sürdürülebilir Beslenme Eğitimi	76
Figen DURKAYA	

5. BÖLÜM

Sürdürülebilir Bir Gelecek için Kent Okuryazarlığı	104
Demet CANSARAN	

6. BÖLÜM

Toplumsal Dönüşüm, Eğitim, Kültür ve Sürdürülebilir Yaşam	118
Rumiye ARSLAN	

7. BÖLÜM

Sürdürülebilir Yaşam ve Sağlıklı Yaşlanma	144
Nurhan DOĞAN	

8. BÖLÜM

Sürdürülebilirlik Ekseninde Değişen Doğa Koruma Yaklaşımları 173

Dudu Duygu KILIÇ

9. BÖLÜM

Sürdürülebilir Sulak Alanlar için Fitoremediasyon (Bitkisel Arıtım) 198

Nezahat KANDEMİR

10. BÖLÜM

Sürdürülebilir Tarım Uygulamalarının Eğitime Yansımaları 223

Naciye SOMUNCU DEMİR